

**บทความวิจัย (Research Article)****ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์  
มหาวิทยาลัยพะเยา**จักรพันธ์ ฮ่องลิก<sup>1\*</sup> และ พนิดา หาญพิทักษ์พงศ์<sup>1</sup>**Attitudes toward the physical therapy profession among physical therapy  
students at the School of Allied Health Sciences, University of Phayao**Chakkraphan Hongluek<sup>1\*</sup> and Panida Hanphitakphong<sup>1</sup><sup>1</sup> Department of Physical Therapy, School of Allied Health Sciences, University of Phayao, Phayao 56000

\* Correspondence author: Chakkraphan.ho@up.ac.th

**Health Science, Science and Technology Reviews. 2024;17(1):24-37.***Received: 6 April 2023; Revised: 24 March 2024; Accepted: 1 April 2024***บทคัดย่อ**

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัด และ 2) เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดระหว่างชั้นปีการศึกษาและเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด มีคำถามจำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านค่านิยมของสังคม 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด 3) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ 4) ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด 5) ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชน และ 6) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ผลการวิจัย พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 189 คน อายุเฉลี่ย  $20.86 \pm 1.31$  ปี เป็นเพศหญิง 173 คน (ร้อยละ 91.50) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า 1) นิสิตกายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดอยู่ในระดับดีที่สุดในทั้ง 6 ด้าน 2) พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างชั้นปีการศึกษาในทัศนคติต่อวิชาชีพด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชนและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย และ 3) ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเพศในทัศนคติต่อวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน สรุปได้ว่า นิสิตกายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดในระดับดีที่สุด ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตต่างชั้นปีการศึกษามีความแตกต่างกันในบางด้าน

**คำสำคัญ:** ทัศนคติ, วิชาชีพกายภาพบำบัด, นิสิตกายภาพบำบัด<sup>1</sup> สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

## Abstract

The purposes of this research were 1) to study the attitude towards the physical therapy profession among physical therapy students, and 2) to compare the attitudes towards the physical therapy profession between students based on years of education and gender. An attitude measurement towards the physical therapy profession questionnaire was used to collect data, which consisted of 40 questions divided into 6 areas including 1) social values, 2) desired characteristics of the physical therapy profession, 3) professional ethics, 4) physical therapy practice, 5) community physical therapy practice and 6) relations with co-workers, patients, and patients' relatives. The results found that there were 189 respondents, with an average age of  $20.86 \pm 1.31$  years. Of those respondents, 173 were female (91.50%). The results of data analysis revealed that 1) physical therapy students' attitudes towards the physical therapy profession were at the best level in all 6 areas, 2) statistical differences were found between students in different academic years concerning attitudes towards the profession in terms of the desirable characteristics of the physical therapy profession, community physical therapy practice, and relations with co-workers, patients and patients' relatives, and 3) no statistical differences were found between genders in terms of attitudes towards the physical therapy profession in all 6 areas. In conclusion, the attitudes of physical therapy students towards the physical therapy profession were at the best level. Attitudes toward the physical therapy profession among students in different academic years were different in some domains.

**Keywords:** Attitude, Physical therapy profession, Physical therapy student

## บทนำ

ปีการศึกษา 2565 สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จัดการเรียนการสอน ด้วยหลักสูตรกายภาพบำบัดบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป และหลักสูตร กายภาพบำบัดบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีนิสิตกายภาพบำบัดที่กำลังศึกษารวม จำนวน 225 คน โดยมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นนักกายภาพบำบัดที่มีสมรรถนะ เทียบธรรมเนียม และสำนึกรับใช้ชุมชน มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต [1]

วิชาชีพกายภาพบำบัด คือ วิชาชีพที่กระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจประเมิน การวินิจฉัย และการบำบัด ความบกพร่องของร่างกายซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรค หรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ การป้องกัน การแก้ไข และการฟื้นฟูความเสื่อมสภาพความพิการของร่างกาย รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ [2] สมรรถนะนัก กายภาพบำบัดขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ 2) ความเป็นมืออาชีพ 3) ความเป็นนักวิชาการและการการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ 4) ภาวะผู้นำ [3] นอกจากนี้ จรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพกายภาพบำบัดเป็นข้อบังคับความประพฤติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรี และ ส่งเสริมชื่อเสียง เกียรติคุณ เกียรติฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด [4]

ทัศนคติเชิงบวกเป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์จากสภาพจิตใจ ได้ตอบในด้านดี ต่อบุคคลอื่นในการแก้ไขปัญหา การปรองดอง และสมานฉันท์ หากบุคลากรในองค์กรมีทัศนคติที่ดีจะเป็นจุดเริ่มต้นการ ทำงานร่วมกันเป็นทีมที่ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และมีความสุขในการทำงานร่วมกันต่อไป [5] รวมทั้ง ทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพ การให้บริการที่มีคุณภาพ และความประทับใจในงานบริการ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ความ พึงพอใจ ความประทับใจ และความไว้วางใจจากผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ด้วยงานกายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพในงาน บริการสุขภาพ ทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ และดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลาย หากนักกายภาพบำบัดพร้อม

สมรรถนะ ขาดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และมีทัศนคติเชิงลบต่อวิชาชีพอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานบริการ และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ [6] ทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้นักกายภาพบำบัดมีทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพ สถาบันการศึกษาต้องปลูกฝังทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพแก่นิสิตกายภาพบำบัดตลอดระยะเวลาของหลักสูตร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการนำความรู้และทักษะในวิชาชีพที่ได้จากกระบวนการเรียนไปใช้ในการฝึกปฏิบัติทางคลินิกต่อไป ตลอดจนสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีทัศนคติเชิงลบต่อวิชาชีพ อาจจะทำให้มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ และการฝึกทักษะด้านปฏิบัติงานคลินิกกายภาพบำบัด

จากการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนักศึกษากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ด้านค่านิยมของสังคม และด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน อยู่ในระดับดีที่สุด โดยพบว่าทัศนคติด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดซึ่งอยู่ในระดับดี [7] ในการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ พยาบาล กิจกรรมบำบัด และกายภาพบำบัดต่อการศึกษาระบบสหวิชาชีพ พบว่านักศึกษากายภาพบำบัดให้คะแนนในวิชาชีพของตนเองด้านความสามารถ ความเป็นอิสระและความจำเป็นในการให้ความร่วมมือ สูงกว่านักศึกษาพยาบาล และกิจกรรมบำบัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [8] ในการศึกษาที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ และเปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละชั้นปี พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับระดับความตั้งใจอยู่ในงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกไปในทิศทางเดียวกัน และชั้นปีที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความตั้งใจอยู่ในวิชาชีพพยาบาลไม่ต่างกัน โดยอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันทุกชั้นปี [9] และการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของพยาบาลวิชาชีพ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล ส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพการงานของตนเอง และทัศนคติเชิงบวกของพยาบาลวิชาชีพมีสูงกว่า แต่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ [10] การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของคณาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการศึกษาระบบสหวิทยาการ ในคณะแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์ กิจกรรมบำบัด และกายภาพบำบัด พบว่าทัศนคติโดยรวมของคณาจารย์ และนักศึกษายู่ในระดับสูง ยกเว้นปัจจัยที่ 4 เข้าใจคุณค่าของอาชีพอื่น โดยแนะนำให้ยอมรับหลักการและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแบบสหวิชาชีพ เพื่อมุ่งเน้นการทำความเข้าใจบทบาทของแต่ละอาชีพเพิ่มเติม [11] จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ที่ผ่านมาจะพบว่ามีนักศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพในนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาใดที่ศึกษาทัศนคติด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีการศึกษาและเพศ ดังนั้นจึงมีความสนใจศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด รวมถึงประเด็นด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของนิสิตกายภาพบำบัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัด และเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดระหว่างชั้นปีการศึกษาและเพศ ผลที่ได้จากการศึกษานี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรกายภาพบำบัด บัณฑิต รวมถึงการเตรียมคน เสริมสร้างศักยภาพคนให้มีสมรรถนะ และทักษะแห่งอนาคต ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และวิชาชีพกายภาพบำบัดที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

## วัสดุและวิธีการ

### การออกแบบการศึกษาและผู้เข้าร่วมการศึกษา

ในการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง โดยกลุ่มประชากร คือ นิสิตกายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 189 คน โดยมีเกณฑ์คัดเข้า นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 เพศชายและหญิง มีสถานะกำลังศึกษา ปีการศึกษา 2565 ทั้งนี้เกณฑ์การคัดออก คือ การไม่เข้าร่วมตอบคำถาม ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยตอบแบบสอบถามฯ จำนวน 2 ฉบับ ภายหลังให้ความยินยอม โดยการวิจัยนี้ได้รับการรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา เลขที่โครงการ UP-HEC 1.2/027/66

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนักศึกษากายภาพบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งถูกสร้างโดยนิภาพร และคณะ [7] คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามที่ใช้วัดทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านค่านิยมของสังคม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย และสร้างข้อคำถามในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพเพิ่ม 5 ข้อ รวมมีจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ โดยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย สำหรับการทดสอบความเที่ยงตรง (Content validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงในเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ และการทดสอบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ในนิสิตกายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 30 คน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.95 แสดงถึงแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือซึ่งสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ส่วนที่ 2 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด จำนวน 40 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านค่านิยมของสังคม 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด 3) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ 4) ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด 5) ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชน และ 6) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ลักษณะของข้อคำถามเป็นข้อความทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และข้อมูลค่าเฉลี่ยแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดแปลความหมาย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดีที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.25 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับดี และค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุด

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอพิจารณาการรับรองการวิจัยในมนุษย์
2. อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการทำแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง ขอความยินยอมด้วยวิธีโดยการปฏิบัติ (Action Consent) แทนการลงนามยินยอม
3. อาสาสมัครตอบแบบสอบถามในรูปแบบ Online questionnaire

## การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป IBM SPSS Statistics version 23 โดยใช้ Descriptive statistics อธิบายลักษณะอาสามัคร และผลการศึกษา ข้อมูลถูกนำเสนอด้วยการแสดงจำนวน (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายตัวแบบ non-normal distributions จึงใช้สถิติ The Kruskal-Wallis test และ The Mann-Whitney U test เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปีการศึกษา และใช้สถิติ The Mann-Whitney U test เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพระหว่างเพศชายและหญิง กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่  $p\text{-value} < 0.05$

## ผลการศึกษา

### ข้อมูลพื้นฐานของอาสามัคร

จากแบบสอบถามที่แจกให้แก่อาสามัครจำนวน 189 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 189 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย  $20.86 \pm 1.31$  ปี เป็นเพศหญิง 173 คน (ร้อยละ 91.50) และเพศชาย 16 คน (ร้อยละ 8.50) ซึ่งข้อมูลแสดงตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของอาสามัคร

| รายการ                    | ชั้นปีที่ 1      | ชั้นปีที่ 2      | ชั้นปีที่ 3      | ชั้นปีที่ 4      | รวมทุกชั้นปี     |
|---------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| 1. ชั้นปีนิสิตกายภาพบำบัด | 47 (24.90)       | 49 (25.90)       | 46 (24.30)       | 47 (24.90)       | 189 (100)        |
| 2. เพศ                    |                  |                  |                  |                  |                  |
| ชาย                       | 4 (8.50)         | 4 (8.20)         | 3 (6.50)         | 5 (10.60)        | 16 (8.50)        |
| หญิง                      | 43 (91.50)       | 45 (95.80)       | 43 (93.50)       | 42 (89.40)       | 173 (91.50)      |
| 3. อายุ (ปี)*             | $19.57 \pm 0.80$ | $20.29 \pm 0.54$ | $21.15 \pm 0.76$ | $22.47 \pm 0.83$ | $20.86 \pm 1.31$ |

หมายเหตุ \* แสดงข้อมูลในรูปแบบ mean $\pm$ SD

### ข้อมูลทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด

โดยภาพรวม พบว่า นิสิตกายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับที่ดีที่สุด ได้แก่ ด้านค่านิยมของสังคม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย เมื่อพิจารณารายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ตามลำดับ ซึ่งข้อมูลแสดงตาม ตารางที่ 2

ด้านค่านิยมของสังคม พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ทำประโยชน์ต่อสังคม ( $3.84 \pm 0.37$ ) ส่วนในข้อกายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อยู่ในระดับดี ( $3.25 \pm 0.63$ )

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ( $3.89 \pm 0.32$ )

ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องไม่เลือกปฏิบัติเนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง ( $3.90 \pm 0.29$ )

ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดต้องดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ( $3.88 \pm 0.32$ ) ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดไม่ดี มี 1 ข้อ ได้แก่ การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ( $2.80 \pm 1.03$ ) และทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดไม่

ดีที่สุด มี 2 ข้อ ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดเพิ่มโอกาสบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น ปวดหลัง ปวดขาจากการยืนนาน เดินมาก เป็นต้น ( $3.52 \pm 0.67$ ) และ 2) กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน ( $3.38 \pm 0.72$ ) ด้วยในข้อนี้ก็มีข้อคำถามเชิงลบ

ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ท่านคิดว่าควรมีนักกายภาพบำบัดเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพให้บริการสุขภาพแก่ชุมชน ( $3.84 \pm 0.37$ )

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย พิจารณารายข้อ ระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกันต่อสหวิชาชีพ ( $3.86 \pm 0.35$ )

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนของทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดในด้านต่างๆ

| รายการ                                                                                 | ชั้นปีที่ 1      | ชั้นปีที่ 2      | ชั้นปีที่ 3      | ชั้นปีที่ 4      | รวมทุกชั้นปี     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>ด้านค่านิยมของสังคม</b>                                                             | <b>3.56±0.40</b> | <b>3.60±0.38</b> | <b>3.49±0.35</b> | <b>3.46±0.39</b> | <b>3.53±0.38</b> |
| 1. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ และได้รับการยกย่องจากสังคม                       | 3.51±0.62        | 3.63±0.53        | 3.35±0.64        | 3.51±0.59        | 3.50±0.60        |
| 2. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ทำประโยชน์ต่อสังคม                                         | 3.89±0.31        | 3.86±0.35        | 3.87±0.34        | 3.72±0.45        | 3.84±0.37        |
| 3. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีสวัสดิการ เช่น สิทธิการรักษาพยาบาลเทียบเท่าวิชาชีพอื่นๆ  | 3.47±0.58        | 3.49±0.65        | 3.24±0.57        | 3.23±0.60        | 3.36±0.61        |
| 4. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน                             | 3.28±0.68        | 3.35±0.60        | 3.15±0.67        | 3.21±0.59        | 3.25±0.63        |
| 5. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์                                   | 3.77±0.43        | 3.88±0.33        | 3.80±0.40        | 3.81±0.40        | 3.81±0.39        |
| 6. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ต้องการของตลาดแรงงาน                                       | 3.47±0.65        | 3.37±0.60        | 3.54±0.62        | 3.28±0.58        | 3.41±0.62        |
| <b>ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด</b>                        | <b>3.60±0.38</b> | <b>3.84±0.30</b> | <b>3.74±0.33</b> | <b>3.69±0.35</b> | <b>3.78±0.32</b> |
| 1. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และผู้รับบริการกายภาพบำบัด | 3.96±0.20        | 3.90±0.31        | 3.83±0.38        | 3.81±0.40        | 3.87±0.33        |
| 2. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ                         | 3.96±0.20        | 3.88±0.33        | 3.91±0.29        | 3.81±0.40        | 3.89±0.32        |
| 3. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความเป็นมืออาชีพ                                   | 3.94±0.25        | 3.86±0.35        | 3.78±0.42        | 3.74±0.44        | 3.83±0.38        |
| 4. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความเป็นนักวิชาการ และเรียนรู้ตลอดชีวิต            | 3.91±0.28        | 3.84±0.37        | 3.74±0.44        | 3.70±0.46        | 3.80±0.50        |
| 5. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีภาวะผู้นำ                                          | 3.60±0.58        | 3.76±0.43        | 3.50±0.59        | 3.49±0.55        | 3.59±0.55        |
| 6. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความกระตือรือร้น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์       | 3.74±0.4         | 3.73±0.45        | 3.65±0.48        | 3.55±0.50        | 3.67±0.48        |
| 7. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความเสียสละ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น           | 3.85±0.36        | 3.82±0.39        | 3.72±0.46        | 3.62±0.53        | 3.75±0.45        |
| 8. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความละเอียดรอบคอบ                                  | 3.94±0.25        | 3.90±0.31        | 3.74±0.44        | 3.72±0.45        | 3.83±0.38        |
| 9. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา                         | 3.91±0.28        | 3.86±0.35        | 3.78±0.42        | 3.72±0.45        | 3.82±0.39        |

**ตารางที่ 2** แสดงค่าคะแนนของทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดในด้านต่างๆ (ต่อ)

| ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ                                                                                                                                                                                              | 3.93±0.97 | 3.86±0.33 | 3.89±0.25 | 3.77±0.38 | 3.86±0.30 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| 1. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องดำรงตนในสังคมโดยธรรม เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมาย                                                                                                                                  | 3.87±0.38 | 3.86±0.35 | 3.89±0.32 | 3.72±0.45 | 3.84±0.37 |
| 2. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องรักษามาตรฐานของวิชาชีพกายภาพบำบัดในระดับที่ดีที่สุดในสถานการณ์นั้นๆ ภายใต้อำนาจความสามารถ และข้อจำกัดตามภาวะวิสัย และพฤติกรรมที่มีอยู่แก่ผู้ป่วยตามที่สภากายภาพบำบัดประกาศกำหนด | 3.96±0.20 | 3.84±0.37 | 3.85±0.36 | 3.68±0.47 | 3.83±0.38 |
| 3. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องไม่เลือกปฏิบัติเนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง                                                                         | 3.96±0.20 | 3.88±0.33 | 3.96±0.21 | 3.83±0.38 | 3.90±0.29 |
| 4. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ทั้งเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพ                                                                                      | 3.94±0.25 | 3.88±0.33 | 3.87±0.34 | 3.77±0.43 | 3.86±0.35 |
| 5. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างกันในหลักการบอกความจริง และการรักษาความลับของผู้ป่วย                                                                                 | 3.94±0.25 | 3.86±0.35 | 3.89±0.32 | 3.83±0.38 | 3.88±0.33 |
| ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด                                                                                                                                                                                   | 3.58±0.39 | 3.60±0.36 | 3.60±0.34 | 3.52±0.33 | 3.57±0.36 |
| 1. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์                                                                                                                                      | 3.81±0.40 | 3.82±0.39 | 3.74±0.44 | 3.62±0.49 | 3.75±0.44 |
| 2. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดต้องใช้กระบวนการคิด และการตัดสินใจทางคลินิกเพื่อให้การดูแลรักษาที่เหมาะสมกับปัญหาที่พบในผู้ป่วยแต่ละราย                                                                                | 3.94±0.25 | 3.84±0.37 | 3.87±0.34 | 3.74±0.44 | 3.85±0.36 |
| 3. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดต้องดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน                                                                                                                                                  | 3.96±0.20 | 3.84±0.37 | 3.87±0.34 | 3.87±0.38 | 3.88±0.32 |
| 4. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดต้องประเมินอาการผู้ป่วยก่อน และหลังการรักษาทุกครั้ง                                                                                                                                    | 3.94±0.25 | 3.84±0.37 | 3.83±0.38 | 3.77±0.43 | 3.84±0.37 |
| 5. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดเพิ่มโอกาสบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น ปวดหลัง ปวดขาจากการยืนนาน เดินมาก เป็นต้น*                                                                                                           | 3.34±0.84 | 3.53±0.68 | 3.61±0.58 | 3.60±0.54 | 3.52±0.67 |
| 6. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน*                                                                                                                                               | 3.21±0.83 | 3.47±0.71 | 3.50±0.69 | 3.34±0.64 | 3.38±0.72 |
| 7. การปฏิบัติงานกายภาพบำบัดทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย*                                                                                                                                                                 | 2.85±1.10 | 2.84±1.09 | 2.80±1.05 | 2.72±0.88 | 2.80±1.03 |

หมายเหตุ: ข้อมูลแสดงในรูปแบบ mean±SD, \* ข้อคำถามเชิงลบมีค่าคะแนนของระดับทัศนคติ

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนของทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดในด้านต่างๆ (ต่อ)

| รายการ                                                                                                                                 | ชั้นปีที่ 1 | ชั้นปีที่ 2 | ชั้นปีที่ 3 | ชั้นปีที่ 4 | รวมทุกชั้นปี |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|
| ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน                                                                                                   | 3.67±0.39   | 3.66±0.40   | 3.64±0.34   | 3.34±0.44   | 3.58±0.41    |
| 1. ท่านคิดว่าวิชาชีพกายภาพบำบัดมีความสำคัญในการดูแลสุขภาพชุมชน                                                                         | 3.85±0.36   | 3.78±0.42   | 3.80±0.40   | 3.60±0.50   | 3.76±0.43    |
| 2. ท่านคิดว่าควรมีนักกายภาพบำบัดเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพให้บริการสุขภาพแก่ชุมชน                                                         | 3.96±0.20   | 3.84±0.37   | 3.89±0.32   | 3.66±0.48   | 3.84±0.37    |
| 3. การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชนเหมาะกับอุปนิสัยของท่าน                                                                             | 3.36±0.67   | 3.47±0.65   | 3.50±0.59   | 2.91±0.80   | 3.31±0.71    |
| 4. ท่านมีความสุขเมื่อมีโอกาสปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน                                                                              | 3.49±0.59   | 3.57±0.58   | 3.61±0.58   | 3.13±0.71   | 3.45±0.64    |
| 5. ท่านสามารถทำงานที่ศูนย์บริการชุมชนสุขภาพชุมชนใดก็ได้ที่ขาดแคลนนักกายภาพบำบัด                                                        | 3.51±0.62   | 3.57±0.58   | 3.43±0.54   | 3.26±0.57   | 3.44±0.59    |
| 6. ท่านตระหนักว่าการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพของชุมชนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้   | 3.81±0.45   | 3.69±0.47   | 3.70±0.51   | 3.47±0.55   | 3.67±0.51    |
| 7. การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชนมีความใกล้ชิดกับผู้ป่วยค่อนข้างมากจึงสามารถระบุปัญหา และความต้องการของผู้ป่วยในชุมชนได้อย่างแท้จริง | 3.74±0.49   | 3.67±0.52   | 3.54±0.62   | 3.36±0.57   | 3.58±0.57    |
| ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย                                                                                   | 3.85±0.27   | 3.79±0.34   | 3.75±0.33   | 3.63±0.37   | 3.76±0.34    |
| 1. ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกันต่อสหวิชาชีพ                                                  | 3.96±0.20   | 3.84±0.37   | 3.83±0.38   | 3.81±0.40   | 3.86±0.35    |
| 2. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และส่งเสริมต่อสหวิชาชีพ                                                            | 3.91±0.28   | 3.80±0.41   | 3.87±0.34   | 3.70±0.46   | 3.82±0.39    |
| 3. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในทีมสหวิชาชีพ                                                                              | 3.79±0.46   | 3.71±0.50   | 3.65±0.57   | 3.57±0.54   | 3.68±0.52    |
| 4. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีความเป็นกันเองกับผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย                                                                  | 3.87±0.34   | 3.84±0.37   | 3.76±0.43   | 3.70±0.46   | 3.79±0.41    |
| 5. กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มักได้ถามทุกข์สุขของผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย                                                                 | 3.83±0.38   | 3.84±0.37   | 3.76±0.43   | 3.62±0.53   | 3.76±0.44    |
| 6. ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในขณะรับการรักษาทางกายภาพบำบัดเป็นอย่างดี                                                | 3.72±0.45   | 3.69±0.51   | 3.65±0.53   | 3.40±0.58   | 3.62±0.53    |

หมายเหตุ: ข้อมูลแสดงในรูปแบบ mean±SD

**ตารางที่ 3** แสดงข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปี ด้วยวิธี The Kruskal-Wallis test และ Bonferroni-Dunn post-hoc test

|                                                             | $\chi^2$  | Mean Rank   |             |             |             | Post-hoc comparisons <sup>†‡</sup> |                                  |                                  |                                  |                                  |                                  |
|-------------------------------------------------------------|-----------|-------------|-------------|-------------|-------------|------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
|                                                             |           | ชั้นปีที่ 1 | ชั้นปีที่ 2 | ชั้นปีที่ 3 | ชั้นปีที่ 4 | ชั้นปีที่ 1<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 2   | ชั้นปีที่ 1<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 3 | ชั้นปีที่ 1<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 4 | ชั้นปีที่ 2<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 3 | ชั้นปีที่ 2<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 4 | ชั้นปีที่ 3<br>Vs<br>ชั้นปีที่ 4 |
|                                                             |           | 1           | 2           | 3           | 4           |                                    |                                  |                                  |                                  |                                  |                                  |
| ด้านค่านิยมของสังคม                                         | 4.597     | 100.80      | 105.29      | 88.05       | 85.28       | -0.031<br>(0.078)                  | 0.071<br>(0.079)                 | 0.103<br>(0.079)                 | 0.102<br>(0.078)                 | 0.134<br>(0.078)                 | 0.032<br>(0.079)                 |
| ด้านคุณลักษณะอันพึง<br>ประสงค์ของวิชาชีพ<br>กายภาพบำบัด     | 10.529**  | 107.49      | 105.07      | 87.63       | 79.22       | 0.031<br>(0.063)                   | 0.128<br>(0.064)                 | 0.182*<br>(0.064)                | 0.098<br>(0.064)                 | 0.151<br>(0.063)                 | 0.054<br>(0.064)                 |
| ด้านจรรยาบรรณ<br>วิชาชีพ                                    | 6.336     | 102.73      | 97.87       | 96.27       | 83.03       | 0.071<br>(0.061)                   | 0.041<br>(0.062)                 | 0.166<br>(0.062)                 | -0.030<br>(0.061)                | 0.095<br>(0.061)                 | 0.125<br>(0.062)                 |
| ด้านการปฏิบัติงาน<br>ทางกายภาพบำบัด                         | 1.763     | 96.31       | 98.41       | 99.09       | 86.14       | -0.017<br>(0.073)                  | -0.025<br>(0.074)                | 0.055<br>(0.074)                 | -0.008<br>(0.073)                | 0.072<br>(0.073)                 | 0.080<br>(0.074)                 |
| ด้านการปฏิบัติงาน<br>กายภาพบำบัดชุมชน                       | 19.288*** | 107.73      | 105.70      | 100.62      | 65.61       | 0.019<br>(0.080)                   | 0.035<br>(0.081)                 | 0.334***<br>(0.081)              | 0.016<br>(0.081)                 | 0.316**<br>(0.080)               | 0.299**<br>(0.081)               |
| ด้านความสัมพันธ์กับ<br>ผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย<br>และญาติผู้ป่วย | 11.259*   | 107.89      | 102.88      | 93.49       | 75.37       | 0.062<br>(0.068)                   | 0.094<br>(0.069)                 | 0.213*<br>(0.068)                | 0.032<br>(0.068)                 | 0.151<br>(0.068)                 | 0.119<br>(0.069)                 |
| จำนวน (n)                                                   |           | 47          | 49          | 46          | 47          |                                    |                                  |                                  |                                  |                                  |                                  |

หมายเหตุ: <sup>†</sup> Significant at \*, $p<0.05$ ; \*\*, $p<0.01$ ; \*\*\*, $p<0.001$  ,<sup>‡</sup> Top values are mean differences between groups and bottom values are standard errors.

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัดระหว่างชั้นปีการศึกษา พบความแตกต่างทางสถิติในทัศนคติต่อวิชาชีพด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพกายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชน และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย เมื่อพิจารณารายด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิชาชีพกายภาพบำบัด ชั้นปีที่ 1 เทียบ ชั้นปีที่ 4 พบความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ( $p<0.05$ ) ด้านจรรยาบรรณ ชั้นปีที่ 1 เทียบ ชั้นปีที่ 4 พบความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ( $p<0.05$ ) ด้านการปฏิบัติงานกายภาพบำบัดชุมชน ชั้นปีที่ 1 เทียบ ชั้นปีที่ 4 พบความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ( $p<0.001$ ) ชั้นปีที่ 2 เทียบ ชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 3 เทียบ ชั้นปีที่ 4 พบความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ( $p<0.01$ ) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย ชั้นปีที่ 1 เทียบ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 2 เทียบ ชั้นปีที่ 4 พบความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ( $p<0.05$ ) ซึ่งข้อมูลแสดงตาม ตารางที่ 3

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัดระหว่างเพศ ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ( $p<0.05$ ) ซึ่งข้อมูลแสดงตาม ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดระหว่างเพศ ด้วย Mann-Whitney U test (n=189)

| รายการ                                                      | Mean Rank* |              | Mann-Whitney U | Z      | p-value |
|-------------------------------------------------------------|------------|--------------|----------------|--------|---------|
|                                                             | ชาย (n=16) | หญิง (n=173) |                |        |         |
| 1. ด้านค่านิยมของสังคม                                      | 95.94      | 94.91        | 1369.00        | -0.073 | 0.942   |
| 2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด | 78.50      | 96.53        | 1120.00        | -1.375 | 0.169   |
| 3. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ                                     | 80.22      | 96.37        | 1147.50        | -1.554 | 0.120   |
| 4. ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด                          | 90.94      | 95.38        | 1319.00        | -0.315 | 0.752   |
| 5. ด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน                     | 104.63     | 94.11        | 1230.00        | -0.752 | 0.452   |
| 6. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย     | 77.03      | 96.66        | 1096.50        | -1.379 | 0.168   |

หมายเหตุ: \*Mean Rank difference is significant at the 0.05 level

## วิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตกายภาพบำบัด และเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพระหว่างชั้นปีการศึกษาและเพศ โดยการศึกษาพบว่า นิสิตกายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับดีที่สุด และผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามภาพรวม และการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพระหว่างชั้นปีการศึกษาและเพศ

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านค่านิยมของสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อพบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ กายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ทำประโยชน์ต่อสังคม สอดคล้องกับการศึกษาที่นักศึกษากายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านค่านิยมของสังคมอยู่ในระดับดีที่สุด [7] อาจเป็นเพราะเมื่อนิสิตมีความตั้งใจ ความสนใจต่อวิชาชีพและเมื่อระหว่างศึกษาได้รู้ว่าเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยอมรับจากสังคม รวมถึงสามารถดูแล ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รวมถึงการเรียนรายวิชากายภาพบำบัดในชุมชนทำให้นิสิตมีระดับทัศนคติด้านนี้อยู่ในระดับดีที่สุด ส่วนข้อกายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากความคาดหวัง ความเชื่อมั่นในโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่จะได้รับของนิสิต ดังนั้น ควรสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยหาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพและสร้างความเป็นมืออาชีพให้แก่นิสิต ผ่านการจัดการเรียนการสอนและ/หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงการถ่ายทอดประสบการณ์ การแนะแนวอาชีพจากรุ่นพี่ศิษย์เก่า หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จ

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อพบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องมีความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรกายภาพบำบัดบัณฑิตมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันจะส่งผลให้เป็นนักกายภาพบำบัดที่มีสมรรถนะ เทียบธรรม และสำนึกรับใช้ชุมชน มีความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพเป็นสากล มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร [1] และสมรรถนะนักกายภาพบำบัดขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพที่สภากายภาพบำบัดได้กำหนดไว้ ทั้งด้านความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ความเป็นมืออาชีพ ความเป็นนักวิชาการและการการเรียนรู้ตลอดชีวิต และภาวะผู้นำ [3] เพื่อให้เป็นไปตามคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด สอดคล้องกับการศึกษาที่นักศึกษากายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดอยู่ในระดับดีที่สุด [7] และเจตคติต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [12]

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อพบว่าทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดต้องไม่เลือกปฏิบัติเนื่องจากความ

แตกต่างกันด้านฐานะ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง อาจเนื่องด้วยนิสิตได้รับการปลูกฝัง เรียนรู้ การเคารพซึ่งกันและกัน การวางตัว รู้หน้าที่บทบาทของตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และแนวความคิดบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ก็ควรจัดการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และสอดแทรกเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ตามที่สภากายภาพบำบัดประกาศกำหนดด้วยการไม่เลือกปฏิบัติเนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะ เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิทางการเมือง การพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ทั้งเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือไว้วางใจระหว่างกันเป็นหลักการบอกความจริง และการรักษาความลับของผู้ป่วย เพื่อเป็นการเตรียมพร้อม และปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด [4] เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาให้มีคุณธรรม และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่าทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดต้องดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องด้วยการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดต้องใช้กระบวนการคิดและตัดสินใจทางคลินิกเพื่อให้การดูแลรักษาที่เหมาะสมต่อปัญหาของผู้รับบริการในแต่ละราย ทั้งนี้ตามที่หลักสูตรกายภาพบำบัดมีการส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ทางคลินิก มีประการณ์ทางคลินิกจากการฝึกปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดตามแหล่งฝึกต่าง ๆ มีการศึกษาผลการเรียนที่สะท้อนให้เห็นประสิทธิผลของการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ร่วมกับการสะท้อนคิดอย่างชัดเจน เน้นอย่างเป็นรูปธรรมในทุกรายวิชา และปลูกฝังทัศนคติที่ดีตลอดระยะเวลาของหลักสูตรเพื่อให้สามารถปฏิบัติและเพิ่มคุณภาพบริการต่อไปในอนาคต [13] ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดไม่ดี คือ การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย อาจเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกที่นาน ความเครียด ภาวะกดดัน และขาดการสนับสนุนจากทีมงาน จึงส่งผลให้รู้สึกเบื่อหน่ายหมดพลัง มีทัศนคติเชิงลบต่อความสามารถในการทำงานของตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ประสิทธิภาพการทำงานลดลง เพื่อปรับปรุงทัศนคติให้ดีขึ้นต่อการทำงาน ต้องเพิ่มการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การคิด วิเคราะห์ การตัดสินใจทางคลินิกเพื่อเพิ่มศักยภาพ สมรรถนะในการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด และกิจกรรมการพัฒนาตนเอง สร้างแรงบันดาลใจต่อเป้าหมาย และทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดไม่ดีที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดเพิ่มโอกาสบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น ปวดหลัง ปวดขาจากการยืนนาน เดินมาก เป็นต้น และกายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาสุขภาพและความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน อาจต้องมีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้รู้ถึงการป้องกัน และปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัยให้แก่นิสิตให้มากยิ่งขึ้น

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่าทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ท่านคิดว่าควรมีนักกายภาพบำบัดเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพให้บริการสุขภาพแก่ชุมชน ทั้งนี้ทางหลักสูตรกายภาพบำบัดได้เน้นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชากายภาพบำบัดชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผลักดันให้นิสิตได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จึงมีบทบาทที่เกี่ยวข้องให้ประสบความสำเร็จในงานกายภาพบำบัดชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการทำงานของนักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาในสถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิในจังหวัดบุรีรัมย์ ชัยภูมิ และนครราชสีมา พบว่า กลยุทธ์ในการทำงานเป็น 2 ด้าน คือ ด้านเจตคติส่วนบุคคล และด้านรูปแบบการทำงาน โดยสถาบันผู้ผลิตนักกายภาพบำบัดมีบทบาทในความสำเร็จของงานกายภาพบำบัดระดับปฐมภูมิ [14]

ทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย โดยรวมอยู่ในระดับดีที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่าทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดอันดับแรก คือ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน ต่อสหวิชาชีพ เนื่องจากผู้มารับบริการทางกายภาพบำบัดอาจมีความซับซ้อนเกินกว่า

บุคลากรทางด้านสาธารณสุขวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งจะสามารถดูแลรักษาได้เพียงลำพังได้ การสื่อสาร ติดต่อกับประสานงาน และทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพระหว่างวิชาชีพ ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการการงาน และได้รับความเคารพ ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ต่อสหวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่านักศึกษา ภายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพภายภาพบำบัด ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย อยู่ในระดับดี ที่สุด [7] และผลการศึกษานักศึกษาภายภาพบำบัดให้คะแนนต่อวิชาชีพของตนเองด้านความสามารถ / ความเป็นอิสระ และความจำเป็นในการให้ความร่วมมือต่อการศึกษาระบบสหวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ [8]

นอกจากนี้ ผลการวิจัยในการศึกษาคครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพภายภาพบำบัดของนิสิต ภายภาพบำบัดระหว่างชั้นปีการศึกษา ยังพบความแตกต่างทางสถิติระหว่างชั้นปีการศึกษาในทัศนคติต่อวิชาชีพด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของวิชาชีพภายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานภายภาพบำบัดชุมชนและด้านความสัมพันธ์ กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ ของนิสิตในชั้นปีต้นๆ ยังอาจไม่ ทราบบทบาท หน้าที่ ความสมรรถนะในวิชาชีพของตนเอง ทั้งนี้ทางหลักสูตรภายภาพบำบัดจึงจำเป็นต้องพัฒนา บูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และกิจกรรมภายภาพบำบัดสัมผัสชุมชนที่ทำร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้นิสิตแต่ละชั้นปี ทราบถึงบทบาท หน้าที่ของตนเองในแต่ละชั้นปี และเตรียมความพร้อมต่อการปฏิบัติงานทางภายภาพบำบัด รวมถึง เกิดความภูมิใจในวิชาชีพ

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติต่อวิชาชีพภายภาพบำบัดของนิสิตภายภาพบำบัดเปรียบเทียบระหว่างเพศ ไม่พบความ แตกต่างกันทางสถิติ อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดในด้านจำนวนนิสิตหญิงกับนิสิตชายมีสัดส่วนที่ต่างกันอย่างมาก ดังนั้นการเพิ่มตัวอย่าง อาจทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนในการบ่งชี้ถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความ สนใจที่ต้องการศึกษาในวิชาชีพภายภาพบำบัดของนิสิตหญิงมากกว่านิสิตชาย ดังนั้นหลักสูตรภายภาพบำบัดจึง จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำ และแนะแนวสัญญาร่วมกับทางมหาวิทยาลัยต่อผู้สนใจที่ศึกษาในวิชาชีพ ภายภาพบำบัด และนอกจากนั้น จัดกิจกรรมเสริมแลกเปลี่ยนมุมมองทัศนคติแก่นิสิต และกิจกรรมเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ร่วมกันของนิสิตหญิง-ชาย เพื่อรักษามาตรฐานของวิชาชีพภายภาพบำบัดในระดับที่ดีที่สุดในทุกด้านไว้

## สรุปผล

โดยสรุปแล้ว การศึกษานี้แสดงให้เห็นทราบถึงนิสิตภายภาพบำบัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพภายภาพบำบัดอยู่ในระดับ ดีที่สุดทั้ง 6 ด้าน พบความแตกต่างระหว่างชั้นปีการศึกษาในทัศนคติต่อวิชาชีพด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ วิชาชีพภายภาพบำบัด ด้านการปฏิบัติงานภายภาพบำบัดชุมชนและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ ผู้ป่วย และไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ

## ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นหลักสูตรภายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ควรให้ความสำคัญในการปลูกฝังผู้เรียนตั้งแต่ยังเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาตลอด แผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 4 ปี เช่น จัดโครงการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่องการพัฒนาตนเอง การ เสริมสร้างศักยภาพคนให้มีสมรรถนะ และทักษะแห่งอนาคตแก่นิสิต เป็นต้น เมื่อนิสิตภายภาพบำบัดมีทัศนคติเชิงบวก ต่อวิชาชีพภายภาพบำบัดแล้ว ส่งผลให้มีแรงจูงใจในการนำความรู้ และทักษะในวิชาชีพที่ได้จากกระบวนการเรียนไปใช้ ในการฝึกปฏิบัติทางคลินิกระหว่างเรียนชั้นปีที่ 3 ถึง 4 เพื่อช่วยเสริมสร้างความสุขระหว่างศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งมี ความกระตือรือร้นในการเรียน และเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อส่งผลให้นัก ภายภาพบำบัดมีทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพ และผู้มารับบริการสุขภาพมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ด้านค่านิยมของสังคมในข้อภายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อยู่ในระดับดี ดังนั้นหลักสูตรภายภาพบำบัดให้ความสำคัญในการหาวิธี แนวทาง หรือกระบวนการส่งเสริมให้นิสิตภายภาพภาพบำบัด มีระดับทัศนคติที่ดีที่สุด เช่น การสร้างความเชื่อมั่น หาแนวทางการส่งเสริมศักยภาพ และสร้างความเป็นมืออาชีพใน

วิชาชีพให้แก่บัณฑิต และการถ่ายทอดประสบการณ์ด้านต่างๆ รวมถึงการแนะแนวอาชีพจากรุ่นพี่ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น และทัศนคติด้านการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด อยู่ในระดับไม่ดี คือ การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้น อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก ต้องเพิ่มการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การคิด วิเคราะห์ การตัดสินใจทางคลินิกแก่นิสิตกายภาพบำบัด เพื่อเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะในการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด นอกจากนี้หลักสูตรกายภาพบำบัด จัดกิจกรรมพัฒนาตนเอง สร้างแรงบันดาลใจต่อเป้าหมายแก่นิสิตกายภาพบำบัด เพื่อปรับปรุงทัศนคติให้ดีต่อการเรียน และการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก และในส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัดไม่ดีที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัดเพิ่มโอกาสบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น ปวดหลัง ปวดขาจากการยืนนาน เดินมาก เป็นต้น และกายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาสุขภาพและความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน ดังนั้น หลักสูตรกายภาพบำบัด และผู้รับผิดชอบรายวิชาการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก ควรจัดโครงการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยและความเสี่ยงต่างๆ ในขณะปฏิบัติงานแก่นิสิตกายภาพบำบัด เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรการศึกษาปัจจัยร่วมอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพกายภาพบำบัด เช่น ความพึงพอใจต่อหลักสูตร ความมุ่งมั่นในการเรียน การจัดการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด และรวมถึงทัศนคติด้านบวกต่อการเรียนวิชาชีพกายภาพบำบัดของนิสิตในแต่ละชั้นปี

### กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยพะเยา ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย รุ่นที่ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และอาสาสมัครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

### เอกสารอ้างอิง

- [1] Bachelor of Physical Therapy Program Revised curriculum 2022 [Internet]. School of Allied Health Sciences; [updated 2022 Apr; cited 2022 Oct 25]. Available from: <https://www.ahs.up.ac.th/academics/pt2565>.
- [2] PRACTICE OF THE PHYSICAL THERAPY ACT B.E. 2547 (2004) [Internet]. Nonthaburi: Physical Therapy Council; 2014 [cited 2022 Oct 25]. Available from: <https://pt.or.th/PTCouncil/law/1-2/13.pdf>.
- [3] Physical Therapist Competencies [Internet] Nonthaburi: Physical Therapy Council; 2020 [cited 2022 Oct 25]. Available from: [https://pt.or.th/PTCouncil/law/630520\\_01.pdf](https://pt.or.th/PTCouncil/law/630520_01.pdf).
- [4] Council PT. Description ethics of the physical therapy profession. Bangkok: P N K & SKY PRINTING COMPANY LIMITED; 2019. 88 p.
- [5] Hnumkha S. Positive Attitude and Good Labor Relations Building in Organization. FEU Academic Review. 2016;10(2):73-83.
- [6] Phonchai B. Attitude of nursing students towards health service - a study undertaken at the Nakhon Phanom University. KKU Journal for Public Health Research. 2011;4(2):59- 68.
- [7] Puangmala N, Suttiaprapa K, Mato L, Nakmareong S, Yonglithipagon P. Attitudes toward the Physical Therapy Profession of Physical Therapy Students Faculty of Associated Medical Sciences, Khon Kaen University. Archives of Allied Health Sciences. 2018;29(3):240-52.

- [8] Rose MA, Smith K, Veloski JJ, Lyons KJ, Umland E, Arenson CA. Attitudes of students in medicine, nursing, occupational therapy, and physical therapy toward interprofessional education. *J Allied Health*. 2009;38(4):196-200.
- [9] Urairak B. Factors Affected Intention to Stay in Nursing Professional of Police Nursing Students. *J Royal Thai Army Nurses*. 2016;17(3):99-106.
- [10] Koushali AN, Hajjamini Z, Ebadi A. Comparison of nursing students' and clinical nurses' attitude toward the nursing profession. *Iran J Nurs Midwifery Res*. 2012;17(5):375-80.
- [11] Giordano C, Umland E, Lyons KJ. Attitudes of faculty and students in medicine and the health professions toward interprofessional education. *J Allied Health*. 2012;41(1):21-5.
- [12] Chansakul S. The Relationship Between Attitude Toward Nursing Profession, Factors Affecting Intention and The Nursing Professional Intention of Nurse Students in Eastern Asia University. *JNSU*. 2019;19(37):119-34.
- [13] Talerd W, Intharueang U, Tawasekson N. Effectiveness of Teaching and Learning using the Process of Developing a Nursing Practice Guideline: from Evidence base and Reflective Thinking on Twenty-first Century Learning Skills. *Journal of Research in Nursing-Midwifery and Health Sciences*. 2020;40(3):128-38.
- [14] Termwut N, Nualnetr N. Work practices of physical therapists in primary health care settings. *Thai J Phys Ther*. 2018;40(1):1-15.